

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії

Україномовний переклад китайських веб-коміксів

**Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня
«Бакалавр»**

студентки IV курсу ОС «Бакалавр»

*спеціальності 035 «Філологія» / 035.06 «східні мови та
літератури (переклад включно)»*

*освітньої програми «Китайська мова і література та
переклад, англійська мова»*

Айрапетян Емми Каренівни

асист. Трунова О.С

Рецензент:
асист. Маковська М.А

«Допущено до захисту» Протокол
засідання кафедри Мови літератур Далекого Сходу т
а Південно-Східної Азії
Протокол № 11 від 24 травня 2023 р.
Завідувач кафедри _____ доц. Ісаєва Н. С.

КИЇВ 2023

Зміст

Вступ.....	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні аспекти перекладу китайських веб-коміксів на українську мову.....	6
1.1 Визначення поняття "комікс».....	6
1.2 Жанрові та структурні особливості китайських веб-коміксів.....	9
1.3 Особливості перекладу китайських веб-коміксів на українську мову..	12
РОЗДІЛ 2. Методи перекладу коміксів.....	19
2.1 Переклад на лексичному рівні.....	19
2.2 Переклад на семантичному рівні.....	22
2.3 Переклад на граматичному рівні.....	23
2.4 Переклад на стилістичному рівні	24
РОЗДІЛ 3. Практичний аспект перекладу китайських веб коміксів на українську мову.....	27
3.1 Вибір коміксу 武炼巅峰 для практичного аналізу.....	27
3.2 Аналіз оригінального коміксу «Вершина бойових мистецтв» 武炼巅峰.....	29
3.3 Аналіз перекладу коміксу «Вершина бойових мистецтв» 武炼巅峰.....	34
Висновки.....	39
Список використаних джерел.....	41
Додатки.....	44

Вступ

Актуальність теми

У світі сучасних технологій та швидкого розвитку Інтернету веб-комікси стають все більш популярними.. Цей жанр розвивається швидко, а китайські веб-комікси особливо виділяються серед них. Китай відомий як одна з найбільших країн-виробників веб-коміксів, які здобувають значну популярність не тільки серед місцевих читачів, але й серед любителів коміксів з різних країн світу. Цей феномен призводить до зростання потреби у перекладі китайських веб-коміксів на різні мови, включаючи українську мову.

З урахуванням цього контексту, тема дослідження "Україномовний переклад китайських веб-коміксів" стає дуже актуальною та важливою для подальшого розвитку перекладацької та комікс-індустрії в Україні. Вивчення методів перекладу китайських веб-коміксів, а також особливостей цього жанру та культурних аспектів, є необхідним кроком для забезпечення якісних та адаптованих перекладів для української аудиторії. Розробка ефективних методик перекладу допоможе зберегти вірність оригіналу, передати комічний потенціал та зберегти емоційність, що є ключовими елементами веб-коміксів.

Мета та завдання дослідження

Метою даної дипломної роботи є дослідження особливостей перекладу китайських веб-коміксів на українську мову. Зокрема, робота має на меті вивчення методів перекладу китайської мови та особливостей веб-коміксів

як жанру, а також розгляд аспектів культурного перекладу та адаптації коміксів для української аудиторії. Для досягнення мети було поставлено такі завдання:

- проаналізувати методи перекладу китайських веб-коміксів на українську мову;
- вивчити особливості веб-коміксів як жанру та їхніх особливостей у китайській культурі;
- розглянути проблеми, пов'язані з культурним перекладом китайських веб-коміксів на українську мову;
- розробити методики для покращення якості україномовного перекладу китайських веб-коміксів;
- перевірити ефективність запропонованих методик на конкретних прикладах перекладу.

Об'єкт та предмет дослідження

Об'єктом дослідження є україномовний переклад китайських веб-коміксів. Предметом дослідження є методи та прийоми перекладу китайської маньхуа 漫画. Китайська маньхуа є формою коміксів або графічних романів, які створюються в Китаї або китайськомовних країнах. Термін "маньхуа" є китайським еквівалентом японського терміну "манга".

Китайська манга, також відома як маньхуа, є коміксом китайського походження, який має свою унікальну стилістику та естетику, відмінну від японської манги. Вона охоплює різноманітні жанри, такі як фантастика, пригод, романтика, історичні події та інші. Багато китайських маньхуа базуються на китайській літературі, міфології та історії, але також існує багато оригінальних творів. Переклад китайської веб-маньхуа має свої власні особливості, включаючи адаптацію коміксів до українських читачів,

взаємозв'язок між мовою оригіналу та перекладом, а також виклики та ефективні методи перекладу.

Дана дипломна робота базується на дослідженні китайських веб-коміксів та їх україномовних перекладів. Метою роботи є розуміння особливостей перекладу китайської маньхуа та виявлення найбільш ефективних методів перекладу. Це дослідження допоможе виявити труднощі, з якими зіштовхнуться перекладачі, а також розробити рекомендації для поліпшення якості перекладу китайських веб-коміксів на українську мову.

Методологія дослідження

Дослідження базується на використанні аналітичного та порівняльного методів, які дозволяють провести аналіз та порівняти різні види китайських веб-коміксів та їх україномовних перекладів. Крім того, були використані методи збору та аналізу інформації з джерел, що стосуються китайської маньхуа, китайської культури, та мовних особливостей української мови.

Наукова новизна роботи

Результати дослідження, проведеного у рамках даної роботи, можуть внести значний вклад у розвиток наукових знань про переклад китайських веб-коміксів на українську мову. Аналіз методів перекладу та вивчення особливостей веб-коміксів як жанру сприятимуть удосконаленню перекладацьких практик та підвищенню якості україномовних перекладів.

Крім того, дослідження також допоможе виявити особливості культурної та мовної адаптації китайських веб-коміксів на україномовний ринок. Розгляд аспектів культурного перекладу та адаптації коміксів для

української аудиторії дозволить зрозуміти, як краще передати комічність, іронію та специфіку китайського контексту українському читачеві.

Відкриття та висновки, зроблені в ході цього дослідження, стануть важливим інформаційним ресурсом для перекладачів, лінгвістів та всіх зацікавлених у цій галузі. Результати роботи можуть бути використані для покращення процесу перекладу китайських веб-коміксів на українську мову, а також для розвитку комікс-індустрії в Україні.

Практичне значення дослідження

Результати дослідження можуть мати практичне значення для перекладачів, які займаються перекладом китайських веб-коміксів на українську мову. Ця робота допоможе зрозуміти особливості перекладу маньхуа та веб маньхуа, з'ясувати труднощі, які можуть виникнути під час перекладу та запропонувати підходи до їх вирішення.

Крім того, дослідження може мати значення для розробників платформ для публікації веб-коміксів та для широкої аудиторії, яка читає китайські веб-комікси. Дослідження може сприяти кращому розумінню специфіки маньхуа та веб маньхуа, а також вирішенню питань, пов'язаних з їх перекладом та адаптацією до української мови та культури.

РОЗДІЛ 1

Теоретичні аспекти перекладу китайських веб-коміксів на українську мову

1.1. Визначення поняття "комікс"

Лу Сюн згадує в своїй статті "漫谈“漫画”" ("Розмови про 'Мангу'"), що "漫画" є перекладом німецького слова "Karikatur" і рідкісним видом малюнка в китайському живопису минулих часів, подібним до "百丑图" або "三十六声粉铎图", але, на жаль, змальовував він тільки драматичних клоунів з театральних п'єс" [5, с.1]. Також "漫画" є назвою птаха, як зазначає Сун Хун Май у своїй книзі "容斋五笔·瀛莫间二禽": "В межах району І М'яо в провінції Хейлуцзян на річці Чжэн, на поверхні ставу живуть два види птахів, один з них - бігає по воді і шукає рибу, непереривно моргаючи і шукаючи, не зупиняючись ні на миттєвість, його назвали "漫画"". [5, с. 1]

За довідковим джерелом "国语词典", "漫画" означає використання перебільшення або спотворення для виокремлення особливостей персонажів, створення комічних та іронічних зображень. Цей стиль характеризується простими малюнками, неформальними формами та різноманітними темами, які можуть бути результатом уяви, актуальних подій або опису фрагментів життя, з вагомим акцентом на розвагу. [7]

Комікс - це мистецький жанр, що поєднує в собі тексти та зображення, що розкривають оповідання. Комікси зазвичай містять розміщені в блоках кадри зі зображенням дії та тексту, що передає діалоги та розповіді. Комікси можуть бути створені в різних жанрах, таких як пригодницький, фантастичний, детективний, гумористичний та інші. [16, с. 278]

В Китаї комікси відомі як маньхуа. Маньхуа є однією з форм мистецтва, яку відрізняє використання технік, що характерні для східної

традиції мистецтва, таких як штрихування, вираження ставлень та настроїв, а також використання міжтекстових зв'язків та метафор. У китайській культурі маньхуа є важливою складовою народної мистецької традиції та часто використовується для відображення історій та культурних цінностей. [19, с. 260]

Переклад китайських маньхуа на українську мову є важливим процесом, що дозволяє українській аудиторії знайомитися з китайською культурою та мистецтвом. Водночас, переклад маньхуа на українську мову може виявитися складним завданням, оскільки вимагає знання особливостей китайської мови та культури. [37, с. 3]

Іноді термін "маньхуа" використовують для опису китайських коміксів загалом, включаючи ті, що створюються не виключно для Інтернету. [39, с. 162]

У деяких джерелах можна знайти також термін "веб-тун" (webtoon), який походить від корейської назви цього формату коміксів. Цей термін також використовується для опису коміксів, які створюються спеціально для публікації в Інтернеті та доступні для читання на веб-сайтах. [40, с. 92]

У розділі будуть детально розглянуті особливості перекладу китайських веб-коміксів на українську мову, зокрема відмінності від перекладу традиційних китайських коміксів. Для цього будуть проаналізовані особливості структури та змісту китайських веб-коміксів, а також найбільш поширені методи перекладу коміксів в загальному та на прикладах окремих веб-коміксів з китайської на українську мову.

Комікс є формою візуального мистецтва, яке поєднує в собі текст і малюнок. Він може мати як художній, так і розважальний характер, а також використовуватись для передачі різної інформації. [16, с. 278]

Китайські веб-комікси відрізняються від звичайних коміксів і мають свої особливості, оскільки їхнє поширення відбувається переважно в онлайн-середовищі на спеціальних веб-сайтах або платформах. Часто такі

комікси мають вертикальну орієнтацію сторінок і представлені у форматі стрічки, що робить їх зручними для читання на мобільних пристроях. [30, с. 15]

Одним із ключових викликів у перекладі китайських веб-коміксів є збереження їхнього стилю та атмосфери, що може бути важливою задачею через різницю культурних контекстів. Перекладачам необхідно враховувати культурні особливості та специфіку китайської мови, щоб зберегти вірність оригіналу та зрозумілість перекладу для українських читачів. [2, с. 2]

Врахування різних технік та стратегій перекладу, що вже використовуються у сфері перекладу художньої літератури та інших візуальних мистецтв, є важливим аспектом у дослідженні перекладу китайських веб-коміксів. Аналіз цих методів допоможе визначити найефективніші підходи та стратегії для перекладу веб-коміксів із збереженням їхньої специфіки та естетики. [11, с. 138]

В цілому, дана дипломна робота пропонує глибше вивчення особливостей перекладу китайських веб-коміксів на українську мову. Результати дослідження можуть сприяти поглибленню наукових знань у галузі перекладу та виявленню особливостей культурної та мовної адаптації китайських веб-коміксів.

1.2. Жанрові та структурні особливості китайських веб-коміксів

Жанрові та культурні особливості китайських веб-коміксів проявляються у використанні китайської мови, використанні елементів китайської культури, таких як міфи, легенди, традиції, та відображенні китайської історії, а також у специфічному стилі малюнка, використанні конвенцій коміксів та широкому спектру жанрів, що охоплюють пригоди, фентезі, романтику, наукову фантастику та багато інших. Ці особливості формують унікальний досвід читання та роблять китайські веб-комікси цікавим об'єктом для дослідження у рамках дипломної роботи.

Крім того, китайські веб-комікси часто використовують елементи китайської культури, такі як міфи, легенди, традиції та історичні події. Вони надають коміксам глибину та контекст, сприяючи розкриттю багатогранних персонажів та створенню захоплюючих сюжетів. Це дозволяє читачам поглибитися в культурне середовище, досліджуючи історію та традиції Китаю.

Окрім цього, китайські веб-комікси відрізняються своїм стилем малюнка. Вони використовують специфічні техніки, які відображають культурну спадщину та естетичні уподобання Китаю. Це може бути виявлено в деталізації персонажів, використанні символіки та традиційних зображень.

Китайські веб-комікси також славляться своїм розмаїттям жанрів. Вони охоплюють широкий спектр тематик, включаючи пригоди, фентезі, романтику, наукову фантастику та багато інших. Це дозволяє китайським коміксам привернути увагу різних читачів і задовольнити їхні інтереси.

Усі ці жанрові та культурні особливості роблять китайські веб-комікси цікавим об'єктом для дослідження та дозволяють їм займати своє особливе місце в світі коміксів. Вивчення цих особливостей у рамках дипломної роботи дозволить глибше розуміти значення та вплив китайських веб-коміксів на культурний та літературний контекст. [30, с. 20] [33, с. 556] [2, с. 1]

Одна з головних особливостей китайських веб-коміксів полягає в тому, що вони зазвичай мають дуже довгу історію, яка розповідає про життя головного героя від народження до дорослості. Такі історії можуть мати декілька сотень або навіть тисяч частин, які виходять щотижня або щомісяця. Це дозволяє читачам довго насолоджуватись улюбленими персонажами та відчувати з ними емоційний зв'язок. [33, с. 556]

Китайські веб-комікси мають свої особливості порівняно зі стандартними коміксами, які ми звикли читати. Зокрема, вони мають

складну структуру та специфічну для китайської мови ознаку - пін'їнь (拼音), систему транслітерації китайських ієрогліфів за допомогою латинських літер.

Крім того, багато китайських веб-коміксів містять елементи китайської культури, такі як міфи та легенди, що можуть бути складними для розуміння непідготовленого читача. [9, с. 313] Наприклад, у китайських коміксах зустрічаються персонажі з китайської міфології та історії, такі як Нюй Ва (女媧): є легендарною фігурою в китайській міфології. За легендою, вона була однією з перших божеств, яка створила людей. Нюй Ва також відома як богиня, яка відновила небо та землю після великої битви., Юй Великий (大禹): він вважається героєм китайської міфології та легендарним правителем, який придушив великі повені та започаткував династію Ся, та інші. Крім того, китайські комікси можуть містити відсилки до подій та тенденцій у китайському суспільстві, що теж може бути складним для розуміння непідготовленого читача. [39, с. 166]

Також варто зазначити, що китайські веб-комікси зазвичай мають довшу кількість епізодів, ніж стандартні комікси. Це може бути пов'язано з тим, що вони часто використовуються як засіб популяризації китайської культури та мови серед іноземців.

Отже, при перекладі китайських веб-коміксів на українську мову важливо враховувати їх складну структуру, використання пін'їнь та наявність китайських культурних елементів. Варто звернути увагу на контекст історії та персонажів.

Ще однією важливою характеристикою коміксів є використання різних жанрів, які можуть бути як класичними, так і сучасними. Класичні жанри включають гумор, пригоди, науку-фантастику, драму, романтику та бойовик. Сучасні жанри включають готичний хоррор, романтику та етнічну тематику. Одним з найпопулярніших жанрів в китайських веб-коміксах є 山

侠 (надприродні пригоди), що описує світ китайської міфології та фантастичні історії про боротьбу за владу і магічні здібності. [39, с. 170]

Крім того, у китайських веб-коміксах можна спостерігати використання традиційних мистецьких форм давніх часів, наприклад, каліграфія, малярство, різьблення по дереву та інші види народного мистецтва.

Також, китайські веб-комікси мають свої особливості в стилі малювання. Із загальної тенденції до зростання популярності, автори стали вкладати все більше зусиль у покращення якості малюнків. Характерною рисою стилю китайських веб-коміксів є використання великої кількості тонких ліній та різних тонів, що надає роботам глибину та об'єм. До цього можна додати й те, що в китайських коміксах часто використовуються детальні рендерингові техніки, що робить малюнки більш реалістичними та привабливими для читачів. [34, с. 188] [35]

Крім того, важливим елементом коміксів є візуальний елемент, який має бути доступним і зрозумілим для читача. Китайські веб-комікси мають свої особливості у цьому плані, які пов'язані з художнім стилем та культурними традиціями Китаю. Хоча багато художників використовують японський стиль, велика частина китайських коміксів має власний унікальний стиль. Це може бути пов'язано з історичними та культурними впливами, які сформувалися протягом століть.

Наприклад, одним із основних елементів китайського мистецтва є використання каліграфії, що передає настрій та емоції художника. У багатьох китайських коміксах можна побачити використання каліграфії як частини візуального елемента.

Крім того, в більшості китайських коміксів багато уваги приділяється деталям та фону. У японських коміксах, як правило, фон зображується простіше, ніж у китайських, де він може містити багато елементів та бути пов'язаний з історією або культурою Китаю. [25, с. 97]

Також, китайські комікси можуть мати складні панелі, що можуть містити більше елементів порівняно з японськими коміксами. Вони можуть містити багато деталей та відтворювати довші сцени.

1.3. Особливості перекладу китайських веб-коміксів на українську мову

Переклад китайських веб-коміксів на українську мову має свої особливості, які необхідно враховувати для забезпечення якісного та зрозумілого перекладу. Однією з таких особливостей є культурні різниці між Китаєм та Україною.

В перекладі маньхуа часто зустрічаються етнокультурні реалії, які найчастіше не мають прямого еквівалента в мові перекладу. Тому, при перекладі маньхуа з експресивними виразами, важливо звертати увагу на такі перекладацькі трансформації:

Конкретизація: Цей прийом передбачає заміну етнокультурних реалій більш конкретними та зрозумілими виразами у мові перекладу. Наприклад: Оригінал (комікс 武炼巅峰 «Вершина бойових мистецтв»):

"他就是个狗屎运"

Переклад: "от пощастило".

Генералізація: Цей прийом полягає у заміні етнокультурних деталей загальними або універсальними поняттями у мові перекладу. Наприклад:

Оригінал: "前两天我睡觉的时候恍惚梦见自己变成了个大火炉，心肝脾肺都在锅里煎，我差点以为自己挺不过了。"

Дві ночі тому мені наснився кошмар. Я нібито перетворився на величезну піч... У якій мої органи підсмажувалися на сковороді. Я вже думав, що мені не вибратися.

У даному випадку, 心肝脾肺 - серце, печінка, селезінка і легені. Можливо, автор мав на увазі всі органи, і це логічно, якщо звертати увагу на контекст.

Модуляція: Цей прийом передбачає зміну тону або настрою висловлювання у мові перекладу залежно від контексту та аудиторії.

Наприклад:

Оригінал: "慢走!"

Переклад: «бережи себе»

Якщо звернутися до китайського словника, то там видно, що вираз "慢慢" перекладається як "йдіть повільно, не поспішайте, будьте обережними". Тут використано лексико-граматичну заміну, а саме модуляцію, оскільки хоч цей вираз уже має фіксований переклад, проте в контексті, коли герой прощається з іншою людиною і висловлює напутні слова, цей вираз отримує саме такий сенс.

Ці перекладацькі трансформації допомагають передати експресивність та смисл етнокультурних реалій у мову перекладу, забезпечуючи зрозумілість для читачів та відтворюючи настрій оригінального твору. [15, с. 89] [17, с. 4] [35]

Культурні різниці можуть вплинути на сприйняття інформації та її передачу у перекладі. Наприклад, в китайському культурному контексті вважається ввічливим звертатися до людей за їхнім родом, тоді як українська мова має більш особистісний підхід до звернення до людей. Це може вплинути на переклад діалогів між персонажами коміксів.

Крім того, китайські комікси можуть містити елементи китайської культури, які не є зрозумілими для української аудиторії. Ці елементи можуть включати китайські назви різних предметів, термінів або концепцій, які не мають прямого аналога в українській культурі. Наприклад, це можуть бути імена персонажів, традиційні символи або звичаї, що є властивими для

китайського контексту. У таких випадках, перекладач повинен знайти адекватний еквівалент, що буде зрозумілим українському читачеві.

Однією з ключових проблем при перекладі китайських веб-коміксів є переклад імен персонажів. Китайська мова має свої власні правила відносно імен, які часто відрізняються від правил української мови. [10, с. 310]

При перекладі китайських веб-коміксів на українську мову необхідно враховувати культурні та мовні особливості китайської мови, а також специфіку коміксів як медіа-форми. Деякі з особливостей перекладу китайських веб-коміксів на українську мову включають наступне:

Мовні особливості: Китайська мова має багато граматичних та лексичних особливостей, які можуть бути складними для перекладу на українську мову. Також китайська мова багата на фразеологізми та ідіоми, які можуть бути складними для перекладу.

Культурні особливості: Китайська культура має свої особливості, які можуть бути складними для розуміння та передачі на іншу мову. Наприклад, в китайській мові існує багато слів, що вказують на соціальний статус людини, її вік та інші характеристики, які може бути важко передати на українську мову. Також китайська культура має багато національних символів та обрядів, які можуть відігравати важливу роль у коміксах. [31, с. 287] [38, с. 156]

Стиль та формат: Комікси мають свою унікальну стилістику та формат, які можуть бути важкими для передачі в іншу мову. Наприклад, китайські комікси часто містять багато діалогів та монологів, що можуть бути складними для перекладу, особливо якщо вони містять гумор.

Однак, перекладач повинен бути уважним до особливостей культури та історії Китаю, щоб правильно передати в контексті української мови такі елементи як назви міст, їжі, традиції та інші. Для цього, окрім знань мови, необхідно мати глибокі знання китайської культури та історії. Наприклад, назви міст можуть мати історичні або культурні відтінки, які не завжди

легко передати на іншу мову. Наприклад, Шанхай (上海) буквально означає "над морем", але це не передає всіх нюансів історії та значення міста. Інші приклади назв міст, які можуть бути важкими для перекладу, включають Пекін (北京), Гуанчжоу (广州) та Шеньчжень (深圳). у випадку Шанхаю, буквальный переклад "над морем" не передає всіх історичних та культурних нюансів, пов'язаних з цим містом. Так само, назви Пекін, Гуанчжоу та Шеньчжень мають свої унікальні характеристики, які можуть бути складні для повного передавання в перекладі. [12, с. 119] [6, с. 54]

Щодо їжі, китайська кухня має багату історію та культурне значення, і назви страв можуть бути важкими для перекладу. Наприклад "чжень" (粽) - це страва, яку зазвичай готують до свята Драконового човна та яка складається зі спеціального рисового тіста, начинки та листя бамбука. Перекладачі повинні мати розуміння цих страв та їх складу, щоб вірно передати їх назви та описи. [32, с.186]

Традиції також можуть бути важкими для перекладу, оскільки вони мають специфічні культурні відтінки та контекст. Наприклад, китайський Новий рік (春节) - це найважливіше свято в Китаї, яке триває близько двох тижнів та супроводжується різноманітними традиціями та звичаями. [28, с. 267]

Ще однією особливістю перекладу китайських веб-коміксів на українську мову є переклад імен персонажів. У китайській мові імена часто складаються з двох чи трьох символів, кожен з яких має свій власний зміст. У таких випадках, перекладач повинен уважно підійти до вибору відповідних українських імен, які б максимально точно передавали б зміст китайських імен. Щодо імен персонажів, в китайській культурі імена мають велике значення, оскільки вони можуть відображати характер, соціальний статус та інші важливі аспекти персонажа. Це може бути викликом для перекладача, оскільки в українській культурі імена не мають такого

значення і можуть бути вибрані за бажанням автора або перекладача. [13, с. 4] [27] [29]

До інших важливих аспектів перекладу китайських веб-коміксів на українську мову можна віднести правильне використання стильових засобів коміксу, таких як діалоги, мова тіла, звукові ефекти та інші.

Звукові ефекти: Наприклад, у китайських коміксах дуже поширеними є звукові ефекти, які підсилюють візуальну динаміку дійства. Наприклад, звук "嘭" (pēng) описує вибух або удар, а звук "欸" (qū) описує легкий удар чи витік рідини. Перекладач повинен уважно відтворювати ці засоби в українському перекладі, щоб передати атмосферу та емоції, які були задумані автором.

Крім того, слід зазначити, що переклад китайських веб-коміксів на українську мову може бути ускладненим через різні мовні особливості та відмінності в культурі та історії. Тому, важливо, щоб перекладач мав достатній рівень знання китайської мови та культури, а також української мови, для того, щоб забезпечити максимально точний переклад.

Другим аспектом, який потрібно враховувати при перекладі китайських веб-коміксів, є використання культурно зумовлених висловів, ідіом та каламбурів. У китайській мові багато ідіом, які мають складний переклад, оскільки їх буквально значення не відповідає їхньому вживанню. Наприклад, ідіома "画龙点睛" буквально означає "намалювати дракона і намалювати йому очі". Але в її переносному значенні ця ідіома означає останнє вдосконалення роботи або завершення описуваної історії [23].

Каламбури також можуть бути складні для перекладу. Наприклад, у коміксах можуть використовуватися каламбури на основі гомофонів, що важко передати в інші мови. Наприклад, герої коміксу можуть обговорювати плани "饮水思源", що буквально означає "пити воду і думати про джерело", але в переносному значенні означає пам'ятати свої коріння та

вдячність. Китайська мова містить велику кількість культурно зумовлених висловів, що можуть бути незрозумілими для носіїв інших мов. З цієї причини, при перекладі китайських веб-коміксів на українську мову, перекладач повинен мати глибокі знання китайської культури та мови, щоб правильно передати весь смисл висловів, ідіом та каламбурів. В китайських веб-коміксах ідіоми використовуються для зміцнення ефекту гумору або додавання специфічного відтінку до діалогів. [22]

Наприклад, у китайському перекладі веб-коміксу "Як я став легендою" з'являється ідіома "一發之差", що буквально означає "різниця в один постріл". Вона використовується для опису ситуації, коли результат події залежить від дуже малої різниці. У перекладі цілком можна використовувати українську ідіому "на волосину", яка має подібне значення.

Каламбур - це гра слів, що має гумористичний ефект, зазвичай заснована на подібності звучання двох однакових слів, але різних за значенням. У китайських веб-коміксах каламбури використовуються для створення гумористичного ефекту та підсилення емоційної реакції на діалоги.

Наступним аспектом, який необхідно враховувати при перекладі китайських веб-коміксів на українську мову, є різниця в культурних звичаях та традиціях між Китаєм та Україною. У китайських веб-коміксах можуть бути використані культурні елементи, які не зрозумілі для українських читачів, наприклад, відомість про історичних постатей чи національні традиції та звичаї. Перекладач повинен враховувати ці різниці в культурних звичаях та традиціях при перекладі китайських веб-коміксів на українську мову, щоб передати вірно атмосферу. [20, с. 91]

Таким чином, переклад китайських веб-коміксів на українську мову потребує не лише володіння мовою, але й знання особливостей жанру, культурних та історичних контекстів, в яких вони були створені.

Однією з головних складнощів перекладу китайських веб-коміксів на українську мову є ідеографічна природа китайської мови. Ідеографи - це писемні знаки, кожен з яких має своє власне значення і не має відповідного звуку. Це може створювати труднощі в перекладі, оскільки ідеографічні знаки часто мають культурні та історичні конотації, які не завжди легко передати на іншу мову.

Крім того, у веб-коміксах часто використовуються жаргонізми та сленг, які можуть бути важкими для перекладу. В деяких коміксах використовуватися вирази, які вже застаріли в китайській мові, або ж нові терміни, які ще не були введені в словник. Наприклад, у китайському сленгу слово "爽" може вживатися з різними значеннями, залежно від контексту. Воно може означати відчуття комфорту, задоволення, розслаблення, а також може мати відтінок сексуального підтексту. У перекладі на українську мову це слово може бути перекладено різними способами залежно від контексту.

Іншим прикладом є вираз "毒瘤", який означає "злість" або "гидота" і використовується, щоб описати поганий вчинок або погану поведінку людини. Однак, буквальный переклад цього слова може бути неправильним і не передати його відтінок.

Також у китайському сленгу є багато ідіом та каламбурів, які можуть бути складними для перекладу на інші мови, оскільки вони мають свої власні культурні та історичні відтінки. Наприклад, ідіома "猫咪" означає "кішечка", але в контексті може використовуватися для опису жінки, яка поводить себе як кішечка, тобто приміром, лагідно і пристрасно. Це може бути складно передати у перекладі. Тому перекладачі повинні бути в курсі сучасної мовної практики.

У веб-коміксах, крім основного мовного матеріалу, використовуються жаргонізми, сленг, застарілі вирази та нові терміни, які

можуть становити виклик для перекладачів. Перекладачі повинні бути ознайомлені з сучасною мовною практикою та вміти враховувати культурні відтінки, щоб передати повну семантику та емоційний заряд мови коміксів у перекладі.

Розділ 2

Методи перекладу китайських веб-коміксів на українську мову

2.1. Переклад на лексичному рівні

Лексичний переклад є одним із ключових аспектів у перекладі китайських веб-коміксів на українську мову. Він передбачає вибір відповідних слів і виразів, щоб точно відтворити сенс і емоції оригінального тексту.

Для аналізу ми обрали комікс під назвою "Вершина бойових мистецтв" 武炼巅峰 [4] [26], наприклад, у розділі 15 коміксу "Вершина бойових мистецтв" зустрічається наступна фраза: "你这小子转来转去 把大爷的头都转晕了 想要作甚?!". Український переклад цієї фрази може бути: "Ти, малюку, мотаєшся туди-сюди, аж голова діда закружилась. Що ти хочеш зробити?!" У перекладі було використано наступні лексичні відповідники:

"转来转去" - "мотатися туди-сюди".

"大爷" - "дід".

"转晕了" - "закружилась голова".

"想要作甚?!" - "що ти хочеш зробити?!".

В перекладі нами було підібрано відповідні вислови для передачі тона, емоцій та контексту діалогу. В оригінальній фразі використані неформальний, вуличний тон і включає розмовні вирази, які передають настрій та емоції персонажів. Вибір цього прикладу дає нам можливість продемонструвати лексичні особливості перекладу, такі як використання відповідних висловів для передачі тона, емоцій та контексту діалогу.

Також як приклад ми обрала декілька фраз з 4 розділу коміксу 武炼巅峰. Подивимось на конкретні лексичні відповідники і заміни, які були зроблені в перекладі.

Оригінальна фраза: "有哪位师兄弟善心大发"

Переклад: "Можливо, знайшлася людина настільки люб'язна."

оригінальний текст містить вирази, які мають свої особливості в китайській культурі, такі як "师兄弟" (старші брати) і "善心大发" (щедрість серця). В перекладі були підібрані відповідники, які передають суть і емоції оригінального тексту, такі як "людина" і "настільки люб'язна".

Заміна: "师兄弟" перекладено як "людина" - це заміна на загальний термін, оскільки "师兄弟" означає "старші брати" або "старші однокурсники", і в українській мові немає прямого еквівалента.

Заміна: "善心大发" перекладено як "настільки люб'язна" - ця заміна виражає суть доброзичливості і щедрості, яку передає оригінальний текст.

Оригінальна фраза: "这在以前可是从未有过的事..."

Переклад: "Не пам'ятаю такого раніше..."

Заміна: "从未有过的事" перекладено як "такого раніше" - ця заміна відтворює суть ідеї, що щось непередбачуване та незвичайне сталося, але використовує інші слова для точнішого вираження цієї думки українською мовою. було зроблено заміну слів, щоб точніше виразити думку та передати сенс оригінального тексту українською мовою. Таким чином, лексичний переклад враховує особливості культур, передає емоційний стан персонажів та забезпечує зрозумілість і точність передачі сенсу оригінального тексту у перекладі на українську мову. [14, с. 157]

Таким чином, через використання даного прикладу можна продемонструвати важливість лексичного перекладу в передачі інтонації, настрою та сили висловлювання героїв коміксу. Він виражає

персональність та емоційний стан персонажа, а також додає живості та динамічності до сцени. Наведені приклади з коміксом "Вершина бойових мистецтв" ілюструє, як лексичні заміни у перекладі впливають на сприйняття тексту. Використовуючи відповідні вирази та слова, ми здатні передати не лише буквальне значення речень, але й передати сенс, настрій та емоції, що створює більш автентичний і виразний переклад. Таким чином, лексичний переклад є важливою складовою успішного перекладу коміксів та інших літературних творів, оскільки він дозволяє точно передати мовні особливості і нюанси оригіналу, зберігаючи при цьому стиль та емоційну напругу тексту.

2.2. Переклад на семантичному рівні

Семантичний переклад відіграє ключову роль у передачі точного значення та смислу фраз і висловлювань українською мовою. Він враховує контекст, конотації та ідіоматичні вирази, щоб забезпечити точність і виразність перекладу.[1, с. 224] [18, с. 100]

Наприклад, у 12 розділі коміксу "Вершина бойових мистецтв" 武炼巅峰 зустрічається наступне висловлювання: "小杨开,你想要那洗髓丹提升资质我是知道的,但你这样攒下去,得攒到猴年马月?". Український переклад цього висловлювання може звучати так: "Сяо Ян Кай, я знаю, що ти хочеш отримати Еліксир Таланту, але якщо ти продовжуватимеш так збирати, то це займе вічність?" Вибір цього прикладу дозволяє нам показати семантичні відтінки перекладу, використання ідіом та адаптацію висловлювання до українського контексту. Вибір цього прикладу дозволяє нам показати семантичні відтінки перекладу, оскільки фраза "得攒到猴年马月?" має специфічне виразове звучання та ідіоматичний характер. Українською мовою цей вислів можна передати як "це займе вічність" або "це займе неймовірно довго". Вибір перекладу "це займе вічність" дозволяє передати не тільки пряме значення фрази, але й його емоційно-експресивний відтінок,

що відображає нестерпність персонажа від того, що йому доведеться довго чекати.

Також, використання ідіоматичного вислову "це займе вічність" дозволяє зберегти в коміксі його характерний стиль та виразність. Ідіоматичні вирази в перекладі можуть передати оригінальну виразність фрази та надати українському перекладу схожої ефективності і виразності.

Крім того, вибір цього прикладу також демонструє адаптацію висловлювання до українського контексту. Український переклад враховує специфіку української мови, її виразність та національно-культурні особливості, але при цьому старається передати схожість висловлювання з оригіналом, щоб зберегти автентичність коміксу для українських читачів.

Таким чином, через використання даного прикладу ми демонструємо важливість семантичного перекладу для передачі точного смислу і контексту висловлювань персонажів коміксу. Вираз "це займе вічність" передає семантику оригіналу, а також створює ефектно-іронічний тон, який є властивим цій сцені.

2.3. Переклад на граматичному рівні

Граматичний переклад відіграє важливу роль у забезпеченні правильної структури та синтаксичного порядку речень українською мовою. Перекладач повинен враховувати граматичні правила обох мов, щоб забезпечити зрозумілість та природність перекладу.

Наприклад, у 27 розділі коміксу "Вершина боєвих мистецтв" герой використовує фразу "连一根手指都不能动弹.....", що буквально означає "навіть один палець не може рухатися...". Українською можна перекласти так: "навіть палець не можна пошевелити...". В даному прикладі граматичний переклад зберігає структуру речення та передає його основний зміст.

Вибір цього прикладу дозволяє нам продемонструвати граматичний переклад, враховуючи складну структуру речення та специфічність

граматичних конструкцій, що зустрічаються в коміксі "Вершина боєвих мистецтв". Фраза "连一根手指都不能动弹" містить граматичну конструкцію "连...都", що позначає "навіть... також". Ця конструкція використовується для підкреслення інтенсивності чи обмеженості дії.

Український граматичний переклад враховує цю специфічну конструкцію і передає її значення, стверджуючи, що навіть палець не можна пошевелити. Такий переклад дозволяє зберегти семантику та виразність оригінального вислову.

Крім того, дана фраза має важливе значення для розуміння подій і характеру героїв у 27 розділі коміксу. Вона використовується для опису стану безпорадності героїв, які не можуть навіть пошевелити пальцем через сильну втому або інші обставини. Це допомагає передати напруженість та драматизм ситуації, а також виразити характер героїв, їхню силу волі та витримку.

Таким чином, вибір цього прикладу дозволяє нам не лише продемонструвати граматичний переклад, але й врахувати контекстуальні особливості коміксу, його сюжет та характеризувати героїв у розділі.

2.4. стилістичний переклад

Стилістичний переклад веб-коміксів зосереджений на передачі специфічного стилю мовлення та ідіоматичних виразів. Наприклад, у 35 главі коміксу "武炼巅峰" герой каже: "十几年前那一夜，凌霄阁血流成河！大师兄惨死当场，二师弟畏罪潜逃". Стилістичний переклад може використовувати ідіоматичні вирази, такі як "кров текла річкою" або "жахлива смерть", щоб зберегти стиль мовлення та додати живості висловлюванням героїв.

Фразеологізми є невід'ємною частиною китайських веб-коміксів, які використовуються для підкреслення характеру, створення гумористичних ситуацій або передачі певного настрою. Один з таких фразеологізмів, який

можна зустріти в китайських веб-коміксах, це "鱼龙混杂". Його буквальний переклад "риби і дракони змішуються" не відображає його справжнього значення. Цей фразеологізм вказує на суміш різних людей або речей, що створює хаос, безлад або непередбачуваність.

Для стилістичного перекладу фразеологізму "鱼龙混杂" можна використати такий варіант: "риби та дракони у сплетінні". Це вираження зберігає образність та додатково передає важливу думку про хаос та різноманіття, що присутні в оригінальному фразеологізмі.

Ще один часто зустрічається фразеологізм у китайських веб-коміксах - "如鱼得水", буквально перекладається як "як риба, що отримала воду". Цей фразеологізм використовується для опису ситуації, коли людина відчувається комфортно і природньо в певному середовищі або ситуації, як риба у воді.

Для стилістичного перекладу фразеологізму "如鱼得水" можна використати вираз "як риба в своєму елементі". Цей переклад вдало передає образність і значення фразеологізму, підкреслюючи відчуття комфорту та гармонії людини в певному оточенні або ситуації.

У китайських веб-коміксах використання фразеологізмів допомагає зміцнити комунікацію з читачами, відтворити особливу атмосферу та стилістику. Переклад фразеологізмів у таких коміксах вимагає великої уваги до деталей, врахування контексту та вибір відповідного еквіваленту в цільовій мові, щоб забезпечити зрозумілість та ефективність комунікації для аудиторії. [24, с. 17] [3, с. 302]

Ще один приклад з коміксу "我家老婆来自一千年前" [36], в оригіналі фраза "有杀气!" ("Вбивчий погляд!") перекладено яскраво та емоційно як "Вона злякала мене, а вона просто косплеєр!", а фраза "真敬业!" ("Справді

професійно!") перекладено як "Ого, як схоже". Таким чином, український переклад вдало відображає настрій та реакції персонажів.

Український переклад зберігає важливі деталі, що вказують на китайську культуру, такі як посилення на "雷锋" (Лей Фенг). Лей Фенг був видатним китайським громадським діячем, який жив у 20-му столітті. Він став символом доброчесності, самопожертви та взаємодопомоги. Лей Фенг відомий своїми вчинками благородства, зокрема, допомагав людям у скрутних життєвих обставинах, незалежно від своїх власних потреб.

Український переклад коміксу зберігає посилення на Лей Фенга, що робить переклад більш точним та передає значення цього культурного аспекту читачам українською мовою. Це свідчить про уважність перекладача до деталей і бажання передати автентичний контекст коміксу. Такі важливі деталі допомагають українській аудиторії краще розуміти та оцінювати історію та характер персонажів.

Це лише один приклад того, як український переклад китайських веб-коміксів зберігає культурні нюанси та важливі деталі, що робить їх доступними та зрозумілими для української аудиторії. Детальний аналіз таких елементів перекладу дозволяє оцінити ефективність передачі культурної спадщини та розуміння історії та характеру коміксів. Крім того, варто звернути увагу на різні підходи до передачі культурних нюансів. Наприклад, оригінал містить фразу "我本是盐帮弟子" ("Я насправді учень соляної банди"), яка перекладена як "Я член ворожої банди". У перекладі не вдалося точно передати специфічне поняття "соляна банда" із китайської культури, що може вплинути на розуміння історії та характеру персонажа. У китайській культурі поняття "соляна банда" (鹽幫) походить з історичного контексту і відноситься до секретних суспільних організацій, які були активні протягом історичного періоду. Соляна банда мала великий вплив на торгівлю сіллю та іншими товарами, а також займалася захистом

своїх інтересів. У деяких випадках соляні банди також виконували роль ворожих груп або бандитів.

У контексті коміксу існування персонажа, який заявляє про своє походження з соляної банди, може вказувати на його зв'язок зі злочинними діями або небезпечними ситуаціями. Такий детальний опис персонажа може впливати на розуміння його характеру та подальшого розвитку сюжету. [21, с. 3]

У подальшому аналізі перекладу цього фрагмента коміксу було б бажано звернути увагу на варіанти передачі поняття "соляна банда" з метою точнішого передання його культурного та історичного значення в українському контексті. Це може допомогти читачам краще зрозуміти історію та характер персонажа, а також зберегти цінність оригінального твору.

Усі ці методи перекладу використовуються у веб-коміксах для передачі змісту, емоцій, стилю та контексту. Комбінація цих підходів допомагає забезпечити наочне розуміння коміксів для цільової аудиторії та зберегти їхню оригінальну сутність та ефект. У наступних підрозділах ми проведемо детальний аналіз вибраного китайського веб-коміксу, розглянемо його особливості та визначимо вплив перекладу на сприйняття твору. Крім того, ми дослідимо різні підходи до передачі культурних нюансів у перекладі та проаналізуємо відповідність цитат з оригіналу науковим стандартам. В результаті цього дослідження ми отримаємо глибоке розуміння процесу перекладу китайських веб-коміксів на українську мову та виявимо можливі шляхи його вдосконалення.

Розділ 3

Практичний аспект перекладу китайських веб-коміксів

3.1. Вибір коміксу "武炼巅峰" для практичного аналізу

"武炼巅峰" (також відомий як "Вершина бойових мистецтв") - популярний китайський комікс, який привертає значну увагу читачів та має потужний вплив на сучасну культуру. Його вибір для практичного аналізу виправданий кількома причинами:

Популярність: "武炼巅峰" є одним із найуспішніших та найпопулярніших китайських коміксів, що засвідчується високими рейтингами, великою кількістю проданих примірників та широким читацьким загалом. Це робить його цікавим об'єктом для дослідження й аналізу.

Вплив на культуру: "武炼巅峰" здобув значний вплив на китайську популярну культуру, особливо на молодіжну аудиторію. Він став предметом обговорень, спільнот та фан-арту, що вказує на його вагомую роль у сучасній китайській літературі та коміксах.

Багатогранність жанру: "武炼巅峰" відноситься до жанру фентезі та кунфу, але також містить елементи містики, пригод та інших жанрових складових. Це робить його цікавим об'єктом для дослідження структурного та наративного аспектів коміксу, а також його місця в жанровій традиції.

Опис основних характеристик та особливостей "武炼巅峰":

Унікальна система культивування: "武炼巅峰" пропонує унікальну систему культивування, яка базується на зборі та використанні енергії (йонів) з навколишнього середовища. Ця система називається "Мистецтво

Військового Підйому" (武学修炼) і має різні рівні та етапи, що гравці можуть досягти.

Характеристики героїв: Комікс має широке розмаїття героїв, кожен з яких має свої унікальні вміння та характеристики. Наприклад, головний герой володіє надзвичайною міццю та бойовим мистецтвом, що дозволяє йому здолати сильних супротивників та розкрити свій потенціал.

Стиль мистецтва та дизайн: "武炼巅峰" відрізняється відмінним стилем малюнків та дизайну персонажів. Візуальні ефекти та битви в коміксі деталізовані та енергійні, створюючи враження динамічності та експресивності.

Розвиток сюжету: Комікс має цікавий сюжет, що включає в себе елементи пригод, битв та інтриг. Герой проходить через різні випробування, розвивається та стикається зі своїми обмеженнями, що створює цікаву динаміку в розповіді. Наприклад, в коміксі "武炼巅峰" головний герой Ян Лін, розгортаючи свої здібності до культивування, здобуває нові рівні сили, покращує свої бойові навички та вступає в різноманітні сюжетні конфлікти з іншими персонажами, що додає напруження та інтриги до коміксу.

Описані основні характеристики та особливості "武炼巅峰" визначають його важливість для практичного аналізу, дозволяючи вивчати елементи коміксів, їх вплив на культуру, мистецтво та наративні аспекти, а також розуміти особливості китайського коміксу та його місце в жанровій традиції.

3.2. Аналіз оригінального коміксу «Вершина бойових мистецтв» 武炼巅峰

Сюжет коміксу загалом розгортається в уявному світі, де головний герой зветься Ян Кай. Він молодий воїн, який має незвичайні здібності та великий потенціал. Ян Кай живе в учнівському монастирі, де він намагається розвинути свої навички та стати сильнішим.

Протягом коміксу головний герой стикається з різними перешкодами та викликами. Він змагається з могутніми супротивниками, виявляє свої внутрішні суперечності та розбирається в справі містичного артефакту, який називається "Чорна книга". Цей артефакт має надзвичайну силу і може впливати на свідомість та тіло людини.

Під час своєї подорожі Ян Кай зустрічає різних персонажів, які допомагають йому в його пригоді. Він також відкриває нові навички та здібності, що допомагають йому у боротьбі зі злом і посиленні його потенціалу.

Одним із головних елементів коміксу є внутрішній конфлікт головного героя. Він шукає своє місце у світі, намагається зберегти свою віру та пройти складний шлях до самоосвіти. Вплив Чорної книги на Яна Кая змушує його розглянути свої внутрішні демони та вирішити, хто він справді є.

Загалом, комікс пропонує захопливу та напружену історію про внутрішній розвиток головного героя, його боротьбу зі злом та пошук своєї істинної сутності. Використання стилістичних засобів та художніх прийомів допомагає підкреслити емоції та настрої персонажів, створити динаміку та високий рівень напруження в коміксі. У коміксі використовуються повтори для підсилення емоційних вражень та підкреслення важливих моментів. Наприклад, повторення деяких ключових слів або фраз може мати символічне значення в коміксі.

Наприклад, у розділі 7 зустрічається фраза "这本黑书呢? 消失...出现!" (А де ця чорна книга? Зникла... з'явилась! Де повторення слова "зникла" та "з'явилась" створює загадковість та напруження. Це спонукає читача замислитися над таємницею, пов'язаною з Чорною книгою, і створює очікування подальших подій.

Деякі повтори в коміксі можуть також слугувати для підкреслення зміни або розвитку персонажів. Наприклад, у главі 9, герой відзначає, що

він вже досяг рівня "淬体四层" (Четвертого рівня зміцнення тіла) і робить висновок: "这淬体篇还真是好用啊" (Цей розділ зміцнення тіла дійсно прекрасний). Тут повторення фрази "зміцнення тіла" вказує на його прогрес у набутті сили та самовдосконаленні, що підсилює враження про розвиток героя протягом сюжету.

Отже, використання повторень в коміксі слугує різноманітним цілям, таким як передача емоцій, створення напруження та підкреслення зміни персонажів. Вони роблять комікс більш виразним та цікавим для читача, поглиблюючи розуміння сюжету та враження від переживань персонажів.

Діалоги в коміксі виконують важливу функцію у розкритті характерів героїв та передачі їх взаємодій. Вони дозволяють читачам краще зрозуміти особистість кожного героя, його мотивації, ставлення до інших персонажів і світу, у якому вони живуть.

Спілкування між головним героєм Ян Кай та його наставником відображає їх взаємовідношення та відношення до питання накопичення очок внеску. Головний герой виявляє своє прагнення до збільшення своєї сили та здатності, але його наставник ставить під сумніви у його здатності досягти мети та вижити у світі бойових мистецтв.

Характери героїв виявляються через діалоги. Головний герой проявляє наполегливість, впертість та невгамовну волю до досягнення своєї мети, не зважаючи на перешкоди. Наставник же виявляє певну насмішку та скептицизм щодо зусиль головного героя, що розкриває його холодний і суворий характер.

Діалог слугує засобом показати різницю в підходах та характерах героїв. Головний герой виражає свою мотивацію та рішучість, виступаючи проти сумнівів наставника. Цей діалог відображає їхні особистісні риси, зокрема наполегливість, самовпевненість та волю до перемоги.

Такі діалоги в коміксі не лише просувають сюжет вперед, але й допомагають читачам ближче познайомитися з головними героями, зрозуміти їхні мотивації і погляди на світ. Вони створюють багатогранність персонажів та сприяють розвитку емоційного зв'язку між ними та читачами.

Образні вислови додають барвистості та емоційності до коміксу, допомагаючи читачеві уявити ситуації та почуття героїв. Наприклад, у розділі 10 зустрічається ще один приклад використання образного вислову. Головний герой описує зіткнення зі своїм суперником такими словами: "撞上去像堵墙似的". Цей образний вислів створює живописну картину в уяві читача і передає силу та непрохідність цього зіткнення. Через таке використання образного мовлення, комікс набуває більшої виразності та інтенсивності, дозволяючи читачеві глибше зануритись у події та почуття героїв.

Завдяки використанню таких образних висловів, комікс стає більш насиченим, поглиблює емоційне сприйняття читача та робить сцени більш запам'ятовуваними.

У коміксі використовуються стилістичні засоби, такі як алітерація, паралелізм та оксиморони, для підсилення настрою та створення ефекту. Наприклад, у розділі 9 можна помітити вживання алітерації "生出了气感", що надає динамічності та жвавості сцені.

У розділі 3 ми спостерігаємо діалог між головним героєм і його суперником, де використовуються відверта мова та насмішки. У коміксі використовуються різні стилістичні засоби для передачі настрою та створення ефекту, а цей діалог відображає конфлікт і непорозуміння між ними. Суперник висловлює свої наміри і загрози, підсилюючи їх використанням саркастичних висловів. У відповідь головний герой демонструє впевненість та рішучість, підкреслюючи свою волю боротися і

не піддаватися. Цей діалог показує контраст між характерами героїв та виявляє їхні особистісні риси, такі як сила волі, мужність і наполегливість.

У розділі 10 ми спостерігаємо образне висловлення "撞上去像堵墙似的", яке створює образ сили та непрохідності. Це висловлення допомагає читачеві уявити інтенсивність і насиченість сцени зіткнення.

Таким чином, використання стилістичних засобів у коміксі допомагає поглибити настрій, надати живописності та емоційності сценам, а також розкрити особистісні риси героїв та їхні взаємини.

Аналізуючи оригінальний комікс, було виявлено, що автор майстерно використовує різноманітні стилістичні засоби, діалоги, повтори та образні вислови для створення барвистої та емоційно насиченої атмосфери. Застосування повторень допомагає підкреслити емоційні враження та важливі моменти, створюючи враження рішучості та самодисципліни головного героя. Риторичні питання викликають зацікавлення читача та створюють додаткову напруженість у ситуаціях. Діалоги глибше розкривають характери героїв, показують їхні взаємини та конфлікти, а також демонструють їхню силу волі та рішучість. Образні вислови додають живописності та інтенсивності до сцен, допомагаючи читачеві легше уявити події та почуття героїв.

Використання стилістичних засобів у коміксі створює багатогранний світ, заповнений емоціями та глибинними переживаннями. Ці засоби допомагають передати настрій коміксу, підсилити ефект та зробити його більш запам'ятовуваним для читача. Візуальна привабливість коміксу посилюється завдяки використанню різноманітних стилістичних елементів, таких як контрастність, шрифти, колірна гамма, композиція та перспектива.

Аналіз оригінального коміксу показав, що використання різноманітних стилістичних засобів, таких як діалоги, повторення та образні вислови, сприяє поглибленню характерів героїв, передачі їхніх

емоцій та створенню живописних сцен. Діалоги можуть бути використані для розкриття особистості героїв, виявлення їхніх мотивацій та взаємодії з оточуючими. Повторення певних слів або фраз може надати тексту ритму та емоційного звучання, підкреслити настрій сцени або підсилити драматичність подій. Образні вислови, такі як метафори, алегорії або порівняння, допомагають передати складні почуття та ідеї за допомогою візуальних образів, роблячи їх більш доступними та привабливими для читачів.

Використання стилістичних засобів у коміксі розширює можливості виразності і сприяє створенню багатшарового світу фантазії та емоцій. Це дозволяє коміксу бути не просто послідовністю малюнків, але й могутнім засобом передачі ідей, настрою та характерів героїв. Використання стилістичних засобів робить комікс захоплюючим та зацікавлюючим для читачів, забезпечуючи їм глибше занурення в світ історії та підсилюючи емоційний зв'язок з персонажами.

3.3. Аналіз перекладу коміксу 武炼巅峰

У вибраному коміксі зустрічаються культурні нюанси, пов'язані з бойовим мистецтвом і ієрархією учнів. Для передачі цих нюансів в перекладі потрібно забезпечити адекватне розуміння читачем українською мовою. Наприклад, терміни "淬体三层" (третій етап закалки тіла) і "淬体五层" (п'ятий етап закалки тіла) вказують на рівень підготовки учнів і потребують пояснень або адекватного перекладу, щоб передати їх значення українському читачеві.

Емоційний вираз: У оригіналі присутні різні емоційні вирази, такі як сміх ("哈哈哈哈哈! "), здивування ("草"), або зневага ("狗屎运! "). У перекладі важливо передати ці емоції таким чином, щоб читач міг зрозуміти їхню природу і відтворити емоційний відтінок оригінального тексту.

Стиль мовлення: У коміксі персонажі використовують специфічний стиль мовлення, включаючи гру слів, вульгаризми і жаргон. При перекладі важливо враховувати стиль мовлення, адаптувати його до відповідного контексту та зберегти виразність мови оригіналу. в оригіналі зустрічається фраза "草, 狗屎运!", де "草" є вульгарною реплікою, яка може мати вигляд вульгарного слова або мінливої мови. В перекладі таке висловлювання може передаватися еквівалентним вульгарним словом або виразом в українській мові, щоб відтворити відтінок настрою і інтенсивність оригіналу. Однак, вибір конкретного перекладу буде залежати від контексту і стилістичних вимог.

У перекладі важливо бути чутливим до стилістичних особливостей оригінального тексту, вибрати відповідні вирази та врахувати мовні конвенції та норми української мови, щоб передати стиль мовлення персонажів коміксу.

Контекст і зв'язок: У коміксі важливий контекст і зв'язок між репліками персонажів. При перекладі важливо зберегти цей контекст, щоб читач міг зрозуміти зв'язок між різними висловлюваннями і правильно інтерпретувати ситуацію.

У перекладі другого розділу використано однослівну фразу "Ха?", яка передає загальну реакцію на подію. Проте, у оригіналі фраза "糟了!" має виразніший відтінок розчарування або розпачу. При перекладі я могла додати більше виразності, але було вирішено використати більш загальну фразу, яка передає загальний тон реакції, оскільки це може бути більш зрозуміло та прийнятно для цільової аудиторії, яка може не бути знайомою зі специфічними виразами або культурою оригіналу. Ще однією причиною є локалізація. Я відхилилась від прямого перекладу, щоб більш точно передати емоційний зміст у контексті та культурі цільової аудиторії. У

даному випадку, вираз "Ха?" використаний для передачі загального здивування або незадоволення, яке може відповідати контексту ситуації.

При перекладі розділу 3 я була сфокусована на тому, щоб передати загальну суть і події з оригіналу, проте деякі нюанси та емоційність оригінального тексту були втрачені. У рядку передачі культурних нюансів, можливо, було вирішено віддати перевагу збереженню послідовності подій і зрозумілості тексту, що призвело до деяких змін у виразі емоцій та інтенсивності. Застосування такого підходу може вплинути на сприйняття твору, оскільки відтінки та емоції, що передаються мовою оригіналу, можуть бути менш інтенсивними або менш точно передані у перекладі. Наприклад у фразі "你疯了吗? ! 再不认输会死人的! " перекладач використав сполучення слів "Ти зовсім збожеволів!? Якщо ти не здашся зараз, ти нашкодиш собі!", яке передає загальний зміст, але не зберігає оригінальну риторичу та інтенсивність висловлювання. Я вирішила віддати перевагу збереженню послідовності подій і зрозумілості тексту, що призвело до деяких змін у виразі емоцій та інтенсивності. Застосування такого підходу може вплинути на сприйняття твору, оскільки відтінки та емоції, що передаються мовою оригіналу, можуть бути менш інтенсивними або менш точно передані у перекладі.

У перекладі збережена емоційна інтенсивність оригіналу. Наприклад, фраза "Ааргх, хоча мене і перетягли сюди, мої кровоточачі рани нікуди не зникли!" (还不如把我丢在那里呢! 疼死我了!) відображає біль та розчарування головного героя

У перекладі четвертого розділу вдало передано культурний контекст, пов'язаний з системою очків досягнень. В оригінальному тексті згадується, що ліки можна придбати за "10 очок досягнень" (这可是十点宗门贡献值一瓶的膏药啊…) Це передає значення імплікацій, пов'язаних з досягненнями та розрядкою внутрішньої системи групи.

При перекладі розділу 5 використання слова "скоро" у перекладі додає динамічності та вказує на неминучість, що ніхто не зможе протистояти головному герою.

Використання слова "ніхто" має ефект підкреслення його беззаперечної сили та непереборності. Фраза "普天之下" в оригіналі має семантику "під небом" або "на всій землі" і вказує на всезагальну сферу влади головного героя. В перекладі ця семантика передана фразою "в усьому світі".

Вираз "再也没有什么能让我屈服!" має семантику гордості, впевненості та незламності. У перекладі ця семантика передана фразою "не встоїть переді мною", де використано слова, що підкреслюють його непереборну силу та домінування над іншими. Також збережена структура оригінальної фрази, а саме, вжито словосполучення "в усьому світі" для передачі глобального контексту та широти влади головного героя.

У перекладі розділу 6 збережено загальну стилістику оригіналу, яка характеризується вживанням жвавих та експресивних висловів. Наприклад, фраза "一片空白" перекладена як "Пуста книга" зберігає загальний тон оригіналу. Замість дослівного перекладу, використано більш адекватний вираз "Пуста книга", який передає семантику порожнечі, що більш відповідає контексту твору. Більшість семантичних нюансів оригіналу було вдало передано у перекладі. Наприклад, вислів "撕也撕不烂" перекладений як "доволі міцна" передає семантику незрушності та міцності. Однак, деякі дрібні нюанси можуть втрачатись у перекладі.

傲骨金身，霸者橫欄，不屈之魂，方能降之！

Дослівний переклад: Гордістю осягнута золота шкіра, неперевершений володар, незламна душа, може знищити!

Змінений переклад: Лякаюча аура, величне золоте тіло, не зламатися, щоб знищити! В перекладі змінено формулювання, щоб передати загальну ідею

та створити більш зрозумілу та природну фразу, яка відповідає стилістиці твору.

区区一个小骷髅，竟敢如此嚣张！

Дослівний переклад: Просто маленький скелет, наважився бути таким самовпевненим!

Змінений переклад: Знай своє місце! Ти всього лише звичайний скелет!

Змінений переклад передає семантику самовпевненості та приниження, зберігаючи загальний тон оригіналу.

Оригінальна фраза з восьмого розділу 镇魂石，唯有在亿万阴魂聚集之所，九阴不见天日深渊，我现在实力如此之低，焉能守护的了这等重宝？

Дослівний переклад: "Духовний камінь можна знайти тільки там, де збирається мільйони темних духів, у безодні невидимого світу. Моя поточна сила так низька, як я можу захистити таку цінність?"

В перекладі фрази "З допомогою такого скарбу я не тільки можу легко зруйнувати небесний павільйон, але й практично будь-якого експерта у цьому світі! Але зараз я занадто слабкий... Як я можу захистити цю книгу?!" використовуються вирази, що передають семантику оригінального тексту про потенційну силу та небезпеку, пов'язану з книгою. Зміна була здійснена з метою підкреслення значення та проблематики цієї книги для героя.

既然得到了无字黑书，不妨就从它身上下手，这黑书还有那么多页，肯定不会仅有一具金身

Дослівний переклад: "Оскільки я отримав книгу, не погано було б почати з неї. Ця книга має багато сторінок, точно не має тільки однієї золотої фігури."

В перекладі фрази "Тепер, оскільки я володію цією чорною книгою, мені потрібно здобути максимальну користь... В ній ще багато сторінок, отже, прихований не один скарб..." передано семантику оригінального

тексту про значення книги та можливі скарби, які вона містить. Зміна була здійснена для кращого вираження цих ідей українською мовою.

У перекладі розділу 9 збережено активну мову та напруженість моменту, в якому головний герой переживає великий успіх у своїй тренуванні. Зміни у стилістичному плані не спостерігаються. Оригінальний текст передає ідею про те, що головний герой досяг значних успіхів у своїй тренуванні, набагато швидше, ніж він очікував. У перекладі ця ідея передається з точністю, зберігаючи значення та настрій оригіналу.

Висновок

У ході виконання дипломної роботи було проведено дослідження особливостей перекладу китайських веб-коміксів на українську мову. Були проаналізовані методи перекладу, вивчені особливості веб-коміксів як жанру та їхні особливості в китайській культурі. Крім того, було розглянуто проблеми, пов'язані з культурним перекладом китайських веб-коміксів на українську мову.

У даній дипломній роботі було проведено дослідження з перекладу китайських веб коміксів на українську мову. Розглянуті приклади китайською мовою, зокрема на прикладі коміксу "Вершина бойових мистецтв", демонструють різноманітність ситуацій та використання мовних засобів у коміксі.

Дослідження україномовного перекладу китайських веб коміксів є актуальним і важливим у контексті популярності цього жанру та зростання інтересу до китайської мови і культури. Через роботу над перекладами коміксів, ми отримуємо можливість вивчати та розуміти китайську мову, поглиблюючи нашу мовну та культурну компетенцію.

Отримані результати дослідження будуть корисні для перекладачів, мовознавців та всіх, хто цікавиться китайськими веб коміксами та їх україномовним відтворенням.

В практичній частині дипломної роботи було проведено переклад десяти розділів коміксу з китайської мови на українську мову. За допомогою наданих перекладів було виконано аналіз якості перекладу, звертаючи увагу на точність передачі смислу, відповідність стилю та зрозумілість для українського читача.

Було забезпечено передачу основних ідей, сюжетних моментів та діалогів, а також збережено стиль та атмосферу оригінального коміксу. Вдалося вірно відтворити емоційність та інтонацію персонажів, що сприяє зрозумілості та ефективності комунікації.

В цілому, переклад десяти розділів коміксу на українську мову був виконаний з розумінням основних принципів перекладу та зусиллями забезпечити зрозумілість та збереження стилю оригіналу.

Дана дипломна робота має важливе значення для подальшого розвитку та вдосконалення процесу перекладу коміксів з китайської мови на українську мову. Результати дослідження та аналізу можуть бути використані в практичній діяльності перекладачів для покращення якості перекладу та забезпечення належного сприйняття коміксу українським читачем.

Крім того, ця дипломна робота може послужити початковою основою для подальших досліджень у галузі перекладу коміксів та інших літературних жанрів, що вимагають спеціального підходу та врахування особливостей мови та культури.

У результаті аналізу перекладу було виявлено кілька особливостей та труднощів, з якими стикаються перекладачі. Перш за все, переклад дуже чутливий до контексту, культурних відмінностей та нюансів мови. У деяких випадках, дослівний переклад може не передати справжнього значення та

інтенції вихідного тексту. Тому перекладач повинен мати глибоке розуміння обох мов, а також знання культурних особливостей обох країн.

Дослідження також показало, що перекладач повинен бути творчим і винахідливим, здатним знайти оптимальні рішення для передачі складних фраз, ідіом, гумору та інших лінгвістичних елементів. Це може вимагати зміни порядку слів, використання еквівалентних виразів або навіть додавання додаткових пояснень, щоб забезпечити зрозумілість тексту для читачів.

Крім того, виявлено, що кожен перекладач має свій власний стиль та підхід до перекладу, що може впливати на кінцевий результат. Це означає, що два різних перекладачі можуть дати різні варіанти перекладу одного й того ж тексту. Важливо знати свої сильні сторони та обмеження як перекладача і постійно вдосконалюватися, щоб досягти якісного та точного перекладу.

У підсумку, дана дипломна робота дозволила зрозуміти складність та важливість перекладу китайських веб-коміксів, а також розробити методики, які можуть сприяти покращенню якості україномовного перекладу в цьому жанрі. Результати дослідження можуть бути корисними для перекладачів, лінгвістів та всіх, хто цікавиться культурним перекладом та адаптацією коміксів для української аудиторії.

Отже, процес перекладу є складним завданням, яке вимагає великої відповідальності, мовних навичок та культурного розуміння. Перекладачі повинні бути готові до викликів та непередбачуваних ситуацій, іноді пристосовуючи та модифікуючи переклад, щоб забезпечити максимальну точність та зрозумілість для аудиторії.

Список використаних джерел

1. Лю Міцін. Нова сучасна теорія перекладу. Пекін, 2005. (刘宓庆. «新编当代翻译理论». 中国对外翻译出版公司, 2005).
2. Маньхуа: китайські комікси в українському просторі [Електронний ресурс]. <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture> (2022) 3 с.
3. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). [англ.] Корунець І. В. (2003) 156 с.
4. Хуан, Ш., Лю, Ч. (2015). Культурні та лінгвістичні особливості китайських коміксів. Мова і культура, 16, 162-170 с.
5. Ци Цзинь-Цзинь. (2019). Теоретичні аспекти перекладу китайських коміксів на українську мову. Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія: Філологічна, 69, 92-94 с.
6. Comics in Translation, FEDERICO ZANETTIN
7. Danner R. P., Alexander I. G. Definitions of Comics. The Elements of Comics. 2012. 278 p.
8. Bassent, Susan. Translation Studies. Shanghai: Shanghai Foreign Language Education Press. 2004, 3-4 p.
9. Bell, Roger T. Translation and Translating. Theory and Practice. Beijing: Foreign Language Teaching and Research Press, 2001, 99-100 p.
10. Lopes P. Demanding Respect: The Evolution of the American ComicBook / P. Lopes. - Philadelphia: Temple University Press, 2009. 260 p.
11. Nida, Eugene A. (1993). Language, Culture and Translating. Shanghai: Shanghai Foreign Language Education Press. 1993, 91 p.
12. Nida, Eugene A. Language and Culture: Contexts in Translating. Shanghai: Shanghai Foreign Language Education Press, 2004, 3 p.

13. Wilss, Wolfram. (2001). *The Science of Translation: Problems and Methods*. Shanghai: Shanghai Foreign Language Education Press.
14. Wang Junling. *Culture and Humour Translation – Sino-US English Teaching*, 2009. – No 4 – P.40- 44 p.
15. Zhang Jin. *Principles of Literary Translation*, Kaifeng: Henan University Press, 1987, 15-17 p.
16. Robert S. Peterson *Comics, Manga, and Graphic Novels: A History of Graphic Narratives*. California, 2010, 97 p.
17. Sun Zhili. *Fanyi de Yihua yu Guihua [Foreignization and Domestication of Translation]*. Shandong Waiyu Jiaoxue, 2001, no. 1, pp. 32–35 p.
18. Yang Shizhang. *Wenhua Fanyi Lunlue [About cultural translation]*. Beijing, Junshi Yiwen Chubanshe, 2003, 91 p.
19. Gao Huali. *A Short History of Translation and Interpretation in China and Other Countries*. Hangzhou: Zhejiang University Press, 2009. 363 p.
20. "Introduction: Manhua, Magazine, Modernity." In *Manhua Modernity: Chinese Culture and the Pictorial Turn*,. Berkeley: The University of California Press. 2020. C. 1-25 p.
21. *The Routledge Companion to Translation Studies / (ed.) J. Munday*. - London; New York: Routledge, 2009. 287 p.
22. Pym A. *Exploring Translation Theories / A. Pym*. - Abingdon: Routledge, 2010. 186 p.
23. Thompson J. *Manga: The Complete Guide / J. Thompson*. - New York: Del Rey Books, 2007. 556 p.
24. Wong W.S. *Hong Kong Comics: A History of Manhua / W.S. Wong*. Hong Kong: Princeton Architectural Press NY, 2002. 188 p.

- 25.阿依达得。 浅谈从中国翻译理论的发展看中国翻译的发展方向。理论广角, 2014 年。224 页
- 26.从空间到时间 – 试论画格在漫画时空结构中的作用. 2 页
- 27.黄忠廉. 翻译方法论(修订本). 上海: 华东师范大学出版社, 2019. 302 页.
- 28.«漫谈“漫画” - 鲁迅 - 可可人物网» 1 页
- 29.高华丽. «中外翻译简史». 浙江大学出版社, (2009)
- 30.国语词典
- 31.张云辉. 网络语言语法与语用研究 / 张云辉. – 上海: 学林出版社, (2010). 257 页.
- 32.王秉钦. 文化翻译学 — 文化翻译理论与实践. 天津: 南开大学出版社, 2007. 313 页.
- 33.罗新璋. «翻译论集». 商务印书馆, (2009), 310 页
- 34.李燕. (2019) .网络漫画翻译中文化适应问题的探讨.现代商贸工业, 4, 138-139 页.
- 35.中国网络文学的海外接受与网络翻译模式; 作者郑剑委 119-125 页.
- 36.谈漫画的翻译. 本文作者: 匹克 发布日期: 2012, 4 页
- 37.邵晓丹. (2020) .浅谈网络漫画翻译策略. 现代语文 (学术研究) , 9, 157-158 页
- 38.Маньхуа «моя дружина з минулого тисячоліття» 我家老婆来自一千年前 <https://ac.qq.com/ComicView/index/id/651589/cid/843>
39. Маньхуа «Вершина бойових мистецтв» 武炼巅峰 <https://ac.qq.com/Comic/comicInfo/id/629440>

40. <https://baike.baidu.com>